

Sprawozdanie

komisji gospodarstwa krajowego o wniosku p. Skrzyńskiego w przedmiocie zbadania warunków, założenia niższej szkoły rolniczej w jednym z trzech powiatów Jasło, Krosno, Gorlice.

Wysoki Sejmie!

Okręgowe Towarzystwo rolnicze Jasielskie odebrało z Wydziału krajowego za pośrednictwem Prezydium Towarzystwa rolniczego krakowskiego zapytanie, czy ma chęć i zamiar zaprowadzenia w swoim okręgu niższej szkoły rolniczej przy pomocy subwencji państwowej i krajowej w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 17. Października 1883.

Wskutek tego wezwania ogólne zgromadzenie okręgowego Towarzystwa rolniczego oświadczyło się nie tylko z gotowością do utworzenia w jej w obrębie takiej szkoły ale zarazem gotowością do cihar odpowiednich środków i możliwości tego Towarzystwa.

Wybrano zarazem komisję, polecając tejże i upoważniając takową do traktowania przedewszystkiem ze stronami interesowanemi a zatem z powiatami: Jasło, Krosno, Gorlice jakoteż z Wydziałem krajowym celem wyjaśnienia, pod jakimi warunkami szkoła tego rodzaju utworzoną być może i jakie środki są niezbędnie potrzebne, aby rzeczywiście szkoła do skutku przyjść mogła.

W myśl tej uchwały p. Skrzyński prezes okręgowego Towarzystwa rolniczego Jasielskiego celem przyspieszenia sprawy wniosek dotyczący postawił.

Nad wnioskiem tym zastanawiała się komisya gospodarstwa krajowego wszechstronnie i dzielając w zupełności przekonanie wnioskodawcy o pożyteczności urządzenia szkoły w tamtej okolicy, w tem jednym tylko uważała za stosowne odstąpić od wniosku jej przekazanego, że nie ogranicza Wydziału krajowego co do terminu, w którym ma sprawę ostatecznie Sejmowi przedłożyć.

Im więcej bowiem komisya gospodarstwa kraj. przekonaną jest o pożyteczności tego rodzaju szkół rolniczych niższych i zbawiennym wpływie, jakie tego rodzaju szkoły wywierają na ludność wiejską rolniczą nie tylko pod względem ekonomicznym, ale także ze stanowiska moralności i wpływu cywilizacyjnego, tem bardziej obawia się, ażeby przez działanie zbyt spieszne należycie nie przygotowane rzeczy tak dobrej i pożytecznej nie zwichnąć w zawodzie.

Nie mówiąc już o kosztach, które przy mnożeniu się szkół rolniczych niższych zawsze będą dość znaczne, ale których na cel ten istotnie żałować nie należy, jest inna trudność daleko większego znaczenia t. j. wybór odpowiednich sił i ludzi dla kierownictwa szkoły.

W niewielu latach założono już cztery szkoły tego rodzaju i jest obawa, że wyczerpał się zasób ludzi, którym z całym spokojem kierownictwo tego rodzaju szkół powierzyćby można; wprowadzie przez ustanowienie krajowej komisji egzaminacyjnej przybędzie wkrótce nowy zastęp ukwalifikowanych nauczycieli, komisya gospodarstwa kraj. jest jednakże zdania, że sama nauka nie wystarcza, ażeby uznać człowieka za uzdolnionego mianowicie do kierownictwa szkołą, potrzeba nadto wybitnego charakteru, znajomości a przedewszystkiem miłości ludu wiejskiego, potrzeba znajomości stosunków krajowych i potrzeb rolniczych, potrzeba przedewszystkiem taktu w obchodzeniu się z młodzieżą i bezwzględnego poświęcenia. Takich ludzi wynaleść, a jeżeli ich nie ma, takich wykształcić, powinno być zadaniem Wydziału krajowego. Czy są oni na zawołanie tego komisya gosp. kraj. osądzić nie jest w stanie i dlatego, ażeby zbyt stanowczem postanowieniem nie zmusić niejako Wydziału krajowego do utworzenia szkoły bez ludzi odpowiednich, a tem samem całej sprawy niższych szkół rolniczych nie narazić na krytykę, a może i zdyskredytowanie, komisya gospodarstwa kraj. gorąco polecając Wydziałowi krajowemu zajęcie się gorliwe i spieszne sprawą założenia szkoły rolniczej niższej w okręgu Towarzystwa rolniczego Jasielskiego, nie stawia jednakże prekluzywnego terminu co do czasu przedłożenia wniosków Wysokiemu Sejmowi i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby w myśl uchwały Sejmu z dnia 17. Października 1883 w porozumieniu

a) z komisją okręgowego Towarzystwa rolniczego Jasielskiego,
b) z radami powiatowemi Jasielską, Krośnieńską i Gorlicką zbadał warunki, tyczące się utworzenia szkoły niższej rolniczej w okręgu Towarzystwa rolniczego Jasielskiego i w chwili, kiedy uzna rzecz za dojrzałą, przedłożył Sejmowi odpowiednie wnioski.

Przewodniczący:

L. Wodzicki.

Sprawozdawca:

Mycielski.